

MEDIJI O ZDRAVSTVU

četvrtak, 12. decembar 2019.godine

BLIC- "Batut": Potvrđen prvi slučaj obolevanja od gripa u Srbiji

B92- B92 saznaje: Počele isplate uvećanih zarada u javnom sektoru, plate veće od 8% do 15%

DNEVNIK- Projekat o uvođenju palijativne nege: Podrška kad je najpotrebnija

BLIC- SRBIJA OKRUŽENA VIRUSOM MALIH BOGINJA
Pitanje je trenutka kada će se zaraza prelići i kod nas, a samo jedna stvar može da nas zaštiti

BLIC- JOŠ NIJE POZNAT UZROK RAZBOLJEVANJA Šestoro dece iz Trstenika hospitalizovano, ali su van životne opasnosti

*****DZ NOVI SAD**- "Pomozi, ne oklevaj 2019"

"Batut": Potvrđen prvi slučaj obolevanja od gripa u Srbiji

Nacionalna referentna laboratorija za grip i druge respiratorne viruse Instituta za virusologiju, vakcine i serume „Torlak”, potvrdila je juče prvi slučaj infekcije virusom gripa tipa A (H1 pdm09) na teritoriji Srbije.

Kako je saopšteno iz Instituta za Javno zdravlje zdravlje "Dr Milan Jovanvić Batutu", u brisu ždrela i nosa, molekularnom tehnikom (Real– time PCR) potvrđeno je prisustvo virusa gripa tipa A (H1 pdm09).

Kao i prethodnih sezona nadzora nad gripom, laboratorijska potvrda virusa u ovo doba godine je očekivana, kažu u saopštenju.

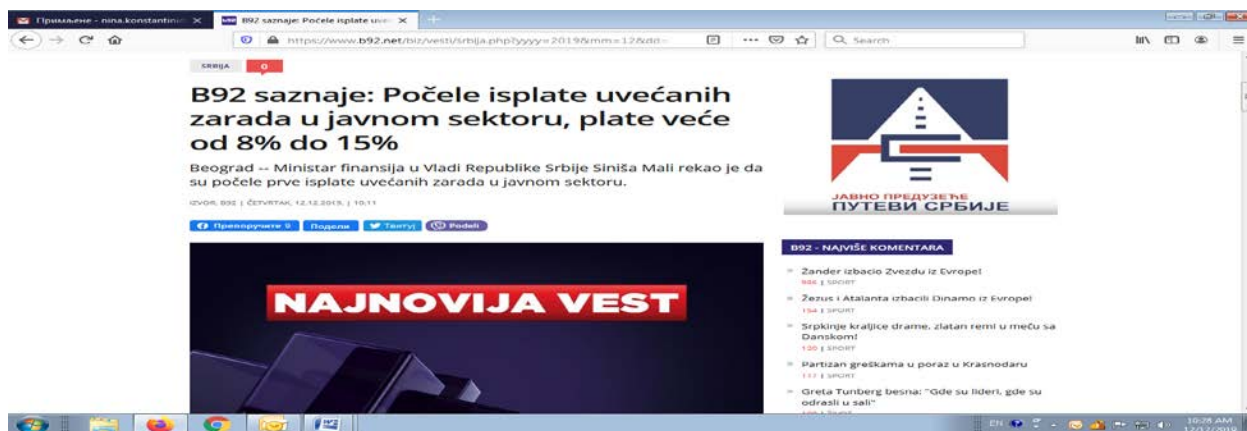
Najefikasnija mera prevencije u cilju sprečavanja infekcije virusom gripa je vakcinacija, naglašavaju.

Preporučuju se i opšte mere prevencije: izbegavanje bliskih kontakata sa obolelim osobama, higijena disajnih puteva (pokrivanje nosa i usta prilikom kašljanja i kihanja papirnatom maramicom koju odmah nakon upotrebe treba baciti, a ruke oprati tekućom vodom i sapunom), provetrevanje prostorija, izbegavanje boravka u zatvorenim prostorima gde se nalazi veliki broj ljudi.

Ukoliko osoba ima blagi oblik bolesti preporučuje se simptomatska terapija koja podrazumeva mirovanje, nadoknadu tečnosti, upotrebu antipiretika (lekova za sniženje povišene telesne temperature), a upotreba antivirusnih lekova sprovodi se samo po preporuci lekara.

Antibiotici nisu delotvorni u lečenju gripa, ističe se u saopštenju "Batuta.

Kod svakog pogoršanja simptoma neophodno je odmah se obratiti lekaru.

B92 saznaje: Počele isplate uvećanih zarada u javnom sektoru, plate veće od 8% do 15%

Beograd -- Ministar finansija u Vladi Republike Srbije Siniša Mali rekao je da su počele prve isplate uvećanih zarada u javnom sektoru.

Isplate su počele sa novembarskom platom, čija je isplata počela u mesecu decembru.

Plate su uvećane u rasponu od 8% do 15%. Mali je rekao su najveće povećanje plata od 15% dobile medicinske sestre, zatim slede doktori sa 10% povećanja, a toliko su dobili i istraživači u naučno –

istraživačkoj delatnosti i zaposleni u ustanovama kulture, zatim 9% su dobili zaposleni u visokoškolskim ustanovama i ustanovama osnovnog i srednjeg obrazovanja, predškolskim ustanovama, kao i zaposleni u ustanovama socijalne zaštite. Zaposleni u državnoj upravi su dobili po 8% povećanja plata.

Osnovna neto plata medicinske sestre, bez minulog rada, u oktobru 2019. godine iznosila je 42.819 dinara, dok u novembru iznosi 49.242 dinara, dok je osnovna plata doktora specijaliste u oktobru iznosila 87.518 dinara, a u novembru iznosi 96.269 dinara.

Osnovna neto plata, bez minulog rada, sa sedmim stepenom stručne spreme u ustanovama osnovnog i srednjeg obrazovanja i predškolskim ustanovama, za vaspitača, učitelja i nastavnika, je povećana sa 54.216 dinara, koliko je iznosila u oktobru 2019. godine, na 59.095 dinara, koliko iznosi u mesecu novembru.

"U sektoru zdravstva medicinski tehničari u 2020. godini će imati prosečnu platu veću za 37,9%, u odnosu na period pre fiskalne konsolidacije, odnosno 53,2% veću u odnosu na 2015. godinu. U sektoru osnovnog i srednjeg obrazovanja zaposleni će u 2020. godini imati prosečnu platu veću za 29,7%, u odnosu na 2014. godinu, pre početka fiskalne konsolidacije, odnosno 44,1% veću u odnosu na 2015. godinu, rekao je ministar finansija.

Prosečna plata profesionalnog vojnika sa srednjom stručnom spremom u oktobru 2019. godine iznosila je 43.114 dinara, dok je u novembru iznosila 46.994 dinara, što je povećanje za 9%.

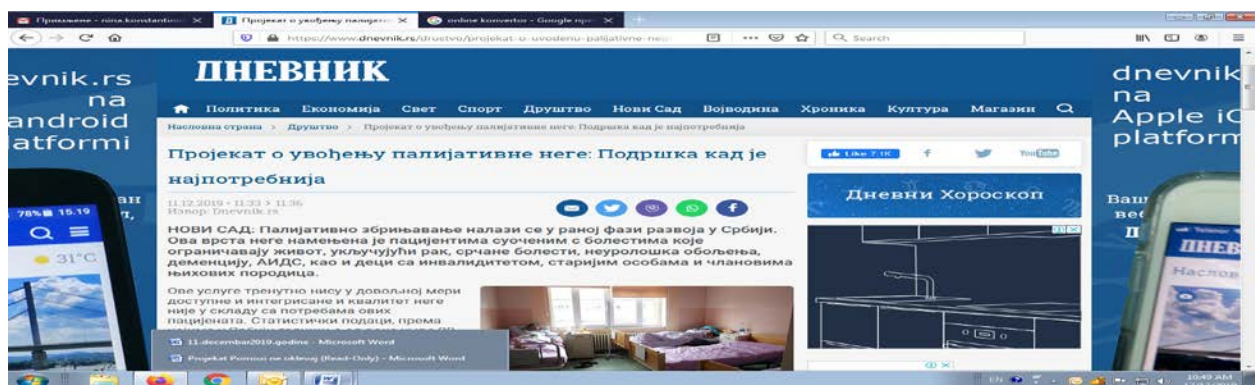
"Zahvaljujući dobrim rezultatima stvorili smo fiskalni prostor koji koristimo tako što, između ostalog, povećavamo plate u javnom sektoru i na taj način podižemo životni standard građana Srbije. Osim toga, povećali smo minimalnu cenu rada, tako da će ona od 1. januara biti veća za 3.000 dinara. Tako podstičemo i veće zarade u privatnom sektoru, gde takođe radi veliki broj građana Srbije. Samim tim, očekujemo da prosečna plata već u decembru bude oko 500 evra. To je obećanje koje smo dali i koje je možda nekima zvučalo nedostižno, ali koje ćemo uspeti da ispunimo", istakao je ministar Mali.

On je dodao da nije bilo lako 2014. godine, kada je predsednik Republike Srbije Aleksandar Vučić započeo strukturne reforme.

"Nije bilo lako ni u ekonomskom a ni u političkom smislu, ali sada vidimo da je to bila dobra, prava i hrabra odluka. Ponosni smo na makroekonomske rezultate i na ubrzani razvoj naše ekonomije, i želimo da to osete i građani Srbije. Svi naši makroekonomski pokazatelji su dobri, imamo rast BDP-a od 4,8% u trećem kvartalu ove godine, nezaposlenost nam je pala na 9,5%, a nezaposlenost mladih je smanjena sa 51,2%, koliko je iznosila 2012. godine, na 26%, koliko je iznosila u trećem kvartalu ove godine. U poslednjih pet godina u Srbiji imamo 400.000 novozaposlenih, po čemu se nalazimo u samom vrhu Evrope. Dobre rezultate nam potvrđuju i svetske finansijske institucije i rejting agencije, a upravo će sutra jedna rejting agencija objaviti reviziju našeg kreditnog rejtinga, te se nadamo i verujemo da ćemo dobiti dobre vesti", naglasio je ministar.

Ministar Siniša Mali je istakao da nivo plata u 2020. godini zadržava učešće od 9,5% BDP, na nivou opšte države, koliko će iznositi i na kraju 2019. godine.

ДНЕВНИК

Projekat o uvođenju palijativne nege: Podrška kad je najpotrebnija

NOVI SAD: Palijativno zbrinjavanje nalazi se u ranoj fazi razvoja u Srbiji. Ova vrsta nege namenjena je pacijentima suočenim s bolestima koje ograničavaju život, uključujući rak, srčane bolesti, neurološka oboljenja, demenciju, AIDS, kao i deci sa invaliditetom, starijim osobama i članovima njihovih porodica.

Ove usluge trenutno nisu u dovoljnoj meri dostupne i integrisane i kvalitet nege nije u skladu sa potrebama ovih pacijenata. Statistički podaci, prema kojima u Srbiji godišnje od raka umre 20 hiljada pacijenata, od čega ih je 6.000 samo u Beogradu, a dijagnozu ove bolesti dobije oko 30 hiljada ljudi, jasno ukazuju na potrebu za reorganizacijom palijativnog zbrinjavanja.

Radi unapređenja socijalne zaštite najugroženijih grupa stanovništva, Nemačka organizacija za međunarodnu saradnju GIZ u partnerstvu sa Ministarstvom za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja sprovodi projekat „Usluge socijalne zaštite za osetljive grupe“, u okviru kog je održan prvi ciklus obuka za stručne radnike u oblasti socijalne zaštite u hotelu Srbija u Beogradu. Obuku su vodili stručni radnici iz Centra za palijativno zbrinjavanje Belhospise, koji su dosad sprovodili kurseve akreditovane u okviru Lekarske komore Srbije, a bili su namenjeni lekarima, medicinskim sestrama i radnicima iz sistema zdravstvene zaštite.

Mijodrag Bogićević, socijalni radnik iz Belhospis centra, istakao je značaj ovakve edukacije i za oblast socijalne zaštite.

Od ove godine prvi put smo počeli edukaciju profesionalaca koji rade u sistemu socijalne zaštite, a ovo je prvi kurs koji je akreditovan od strane Ministarstva za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja. Kroz projekat koji se realizuje u partnerstvu sa Nemačkom organizacijom za međunarodnu saradnju GIZ predviđena je organizacija šest ovakvih obuka za gradove i opštine u pet okruga u Srbiji, rekao je Bogićević.

Gradovi Šabac, Valjevo, Vršac i Pančevo izabrani su da prvi pohađaju ovu obuku, jer je ranije prepoznato da imaju kapacitete za primenu dobrih praksi u pružanju socijalnih usluga za najugroženije grupe.

Lokalne samouprave u Srbiji već igraju značajnu ulogu u sprovođenju i finansiranju usluga socijalne zaštite, ali imaju ograničenje u pogledu profesionalnih kompetencija i nedostaju im sredstva da finansiraju uvođenje novih ili unapređenje postojećih usluga. Osim nedostatka prostora u ustanovama koji je namenjen ovim pacijentima, veliki izazov predstavlja i manjak osoblja koje može da se brine o njima.

Obuka o palijativnom zbrinjavanju bila je veoma korisna, jer radimo sa starijim ljudima, među kojima ima dosta onih koji su oboleli od karcinoma, ili su u terminalnoj fazi bolesti. Oni bivaju smešteni kod nas u Gerontološkom centru, jer u bolnici i drugim zdravstvenim ustanovama ne postoji prostor koji je baš za njih predviđen. Imamo medicinsko osoblje koje se trudi da im pruži negu i privremeno zbrinjavanje, dok se ne nađe bolje rešenje. Ono što smo naučili tokom ove obuke moći ćemo da primenimo u praksi, posebno deo koji se odnosi na rad sa volonterima, koji mogu da animiraju korisnike, da im pruže psihološku podršku i da na taj način u velikoj meri pomažu u radu s teško obolelim pacijentima, istakla je zdravstvena radnica u Gerontološkom centru Vršac Ivana Pulić.

Šabac primer dobre prakse

Šabac je prepoznat kao primer dobre prakse, budući da na odeljenu za neurologiju ima deo koji je specijalno namenjen palijativnom zbrinjavanju.

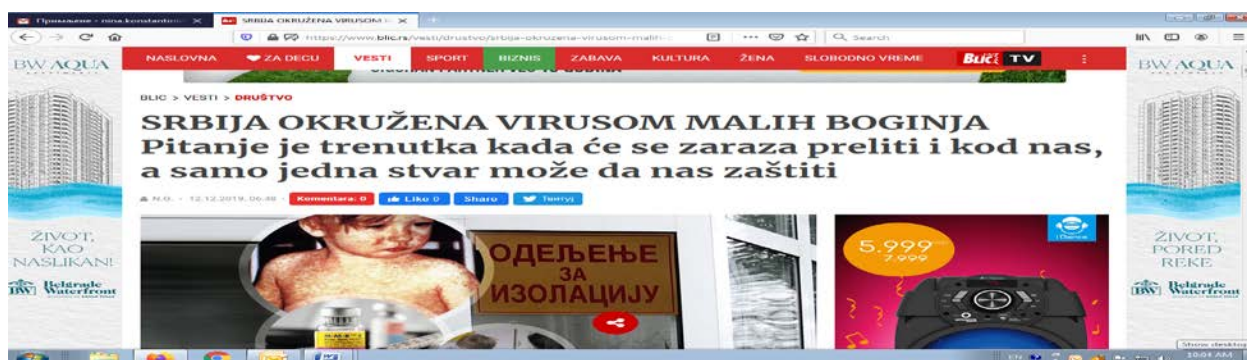
Korisnicima koji imaju potrebu za palijativnim zbrinjavanjem deo zaštite treba da pruži zdravstveni sistem, a deo sistem socijalne zaštite, pa čak i čitavo društvo, izjavio je Miroljub Nikolić, direktor udruženja građana "Karitas" Šabac, koje palijativni pristup primenjuje u saradnji sa Domom zdravlja i Opštom bolnicom u Šapcu.

Nikolić je istakao i da su na nivou lokalne zajednice fokusirani na vaninstitucionalnu zaštitu kroz pružanje usluge u domovima korisnika.

Palijativno zbrinjavanje se ne završava kada pacijent premine, već se odnosi i na pružanje podrške porodici u tom periodu, kroz individualnu i grupnu podršku.

Tokom obuke stekli smo uvid u to da se ovaj pojam ne odnosi samo na bolesnike, već i na njihove porodice. Takođe, na osnovu primera slučajeva s kojima se Belhospis susreće, dobili smo savete kako da se nosimo u teškim situacijama, kako da se ponašamo kada stupimo u kontakt sa obolelima i njihovim porodicama. Osim toga, drugačiji je pristup kada je u pitanju rad sa odraslim osobama i rad sa decom, zaključila je porodična saradnica u Udruženju za pomoć deci s posebnim potrebama „Naši snovi“ iz Valjeva Bojana Mijailović.

Znanje i prakse stečene na ovoj obuci omogućiće učesnicima da efikasno nadgrade i poboljšaju postojeće usluge. Takođe, predstavnici navedenih gradova učestvovali su na treninzima sa drugim gradovima i opštinama i preneti im stečena znanja.

SRBIJA OKRUŽENA VIRUSOM MALIH BOGINJA Pitanje je trenutka kada će se zaraza preleti i kod nas, a samo jedna stvar može da nas zaštiti

U Hrvatskoj je na snazi epidemija malih boginja, sve zemlje regiona beleže veliki broj zaraženih ovim virusom, širom sveta prošle godine umrlo je više od 142.000 ljudi od bolesti koja ni ne treba da postoji u 21. veku, a antivakcerski lobi ne prestaje da širi svoj pogubni uticaj.

Srbija je okružena ovim opasnim virusom i samo je pitanje trenutka da će bi morbile mogle da se preliju i kod nas. Jedino što to može da spreči jeste - vakcinacija.

- Poslednje informacije sa Torlaka su da malih boginja trenutno nema u Srbiji od kraja avgusta kada smo proglasili kraj epidemije. Ipak, to nikako ne znači da treba da se opustimo. Vakcinacija mora da se nastavi - ističe za "Blic" epidemiolog Darija Kisić Tepavčević sa Instituta za javno zdravlje "Batut".

Ona objašnjava da što se tiče obuhvata vakcinacijom, te informacije za tekuću godinu još uvek im nisu dostupne, ali da se nadaju da će biti slični prošlogodišnjim, kada je obuhvat na nivou Srbije bio 94,8 odsto. Inače, idealno je da taj obuhvat bude preko 95 odsto, jer on obezbeđuje stvaranje kolektivnog imuniteta, koji nas sve štiti od virusa.

Na dobrom putu

- Informacije koje dobijamo sa terena govore da je potrošnja vakcina u skladu sa očekivanim, tako da smo na dobrom putu da i ove godine imamo dobar obuhvat kojim ćemo stvoriti kolektivni imunitet - ističe Kisić Tepavčević.

U većini zemalja u našem okruženju, kao što su Bosna i Hercegovina, Makedonija, Bugarska, Rumunija, i dalje se registruje prisustvo virusa morbila, a budući da je virus blizu, vrlo je moguće da u narednom periodu dođe do "prebacivanja" ove infekcije u Srbiju, koja je u avgustu posle skoro dve godine žestoke borbe, odjavila epidemiju.

Najgora situacija je trenutno u Hrvatskoj koja je proglasila i epidemiju. Jedina zemlja u regionu za koje ne postoje podaci je Crna Gora, ali stučnjaci tvrde da gotovo sigurno i kod njih postoje slučajevi obolelih. Zato je važno dobro se zaštititi, samo tako morbile držimo na distanci.

- Prvenstveno je važna vakcinacija dece u osnovnim i srednjim školama, budući da su upravo deca najpodložnija oboljevanju od malih boginja - navodi Kon i dodaje da pored dece treba pažnju usmeriti i na to da li su vakcinisani zdravstveni radnici koji su u konstantnom kontaktu sa decom.

Epidemija je buknuła jer je smanjen obuhvat dece koja su vakcinisana MMR vakcinom (male boginje, rubeole, zauške). U 2017. godini oko 81 odsto mališana je bilo zaštićeno vakcinom protiv malih boginja, a da bi se obezbedio jak kolektivni imunitet neophodno je da obuhvat bude 95 odsto.

Morbile su tokom te poslednje epidemije u Srbiji odnele čak 15 života, a obolelo je čak 5.798 ljudi.

Svi pokušaji antivaksera i njihove pogubne posledice

Antivakcinaške zablude i glasine koje se šire društvenim mrežama doprinose povećanju broja obolelih u bogatijim zemljama, kao što su Velika Britanija ili SAD, dok se problemi javljaju u zdravstvenim sistemima i drugde u svetu. U Kongu, gde mnoga deca nisu vakcinisana zbog ratova i nekvalitetnih zdravstvenih usluga, od malih boginja umrlo je više od 4.500 ljudi ove godine, što je više od danka koji je uzela ebola.

Samoa je meta epidemije virusa proširene svuda po ostrvu, a 60 ljudi je umrlo pošto su roditelji prestali da veruju u vakcinaciju nakon smrti dvoje dece prošle godine zbog pogrešno pripremljenih vakcina.

Antivakseri su, izgleda, podgrejali sumnje, a Robert F. Kenedi Mlađi, poznati antivakser, posetio je ovo ostrvo u junu.

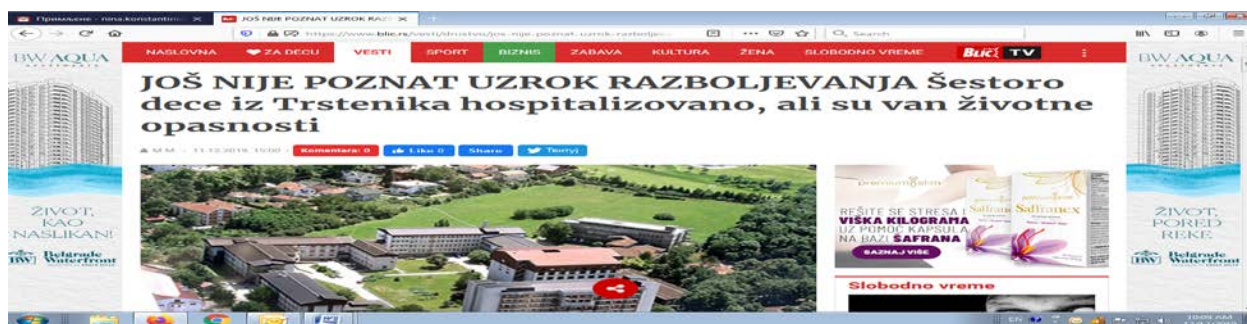
Antivakcinaši vrlo intenzivno i bez zaustavljanja deluju i u našoj zemlji. Tako, najpoznatija srpska antivakcinašica Jovana Stojković ne prestaje da putem društvenih mreža širi zablude i neistine u vezi sa upotrebom MMR vakcine.

Tako samo u prethodna dva dana ona je u nekoliko tvitova nazvala lekare "medicinskim fašistima" jer zahtevaju da se vakcinacija sprovodi i to u Samoi, koju smo već pominjali kao zemlju u kojoj je čak 60 ljudi umrlo.

O toksičnom uticaju koji antivakseri imaju znalo se i pre epidemije koja je zauzela ceo svet, ali ono što je sad drugačije, jeste što se njihov uticaj brže širi putem društvenih mreža i opskurnih grupa na njima.

- Mislim da su antivakcinaši sada kada nemaju više kuda od velikog broja naučno dokazanih podataka okrenuli smer svog delovanja - oni ne govore više o tome da vakcine izazivaju neke bolesti, već se zalažu za "slobodu izbora za roditelje da li će vakcinisati svoje dete ili ne" - navodi dr Predrg Kon, jedan od naših najpoznatijih epidemiologa, iz Gradskog zavoda za javno zdravlje.

Ipak, važno je napomenuti za kraj da je sloboda izbora podjednako opasna. Antivakcinaši svojim delovanjem, usmeravaju roditelje da ako se opredele za vakcinaciju, da je to loš izbor koji može biti poguban za njihovo dete, a do toga ne sme doći - jer svako nevakcinisano dete, slabi imunitet, sa slabljenjem imuniteta dolazi do malih boginja, od malih boginja dolazi do komplikacija, od komplikacija dolazi do smrti. Smrti deteta. To ne sme više nikad da nam se dogodi.

JOŠ NIJE POZNAT UZROK RAZBOLJEVANJA Šestoro dece iz Trstenika hospitalizovano, ali su van životne opasnosti

Dr Savko Marković, zamenik direktora bolnice u Kruševcu, potvrdio je za "Blic" da se u ovoj ustanovi nalazi šestoro mališana iz Trstenika, a zdravstvene službe ispituju slučaj, tako da za sada nije poznato šta je uzrok razboljevanja preko tridesetoro dece i najmanje sedam odraslih iz ovog mesta.

- Juče popodne, od 18 sati do jutros, kod nas je na pregled upućeno ukupno 12 dece starosti između ve i po i šest godina iz Doma zdravlja Trstenik uz prethodnu najavu, jer je to veći priliv pacijenata nego inače. Deca su upućena zbog nespecifičnih stomačnih tegoba, kao što su muka, gađenje, povraćanje, bolovi u stomaku - rekao nam je dr Marković.

On dalje dodaje da su sva deca pregledana i šestoro je poslato na kućno lečenje, jer se radilo o lakšoj kliničkoj slici, što znači da simptomi nisu bili izraženi u velikom obimu. Ostalih šestoro primljeno je na dečje odeljenje.

- Urađeni su neophodni dijagnostički procesi, započeta adekvatna terapija, sva deca su dobrog opšteg stanja. Dobro reaguju na primljenu terapiju, simptomi su u povlačenju i očekujemo povoljan tok lečenja - kazao nam je dr Marković, dodavši da su deca i dalje na bolničkom lečenju.

Što se uzroka razboljevanja tiče, zamenik direktora kruševačke bolnice rekao nam je da je obavešten Zavod za javno zdravlje, koji to utvrđuje šta je posredi.

- Van opasnosti su, nema razloga za preteranu brigu - zaključio je dr Savko Marković.

“Pomozi, ne oklevaj 2019”

Dom zdravlja “Novi Sad” nastavlja sa projektom “Pomozi, ne oklevaj 2019” koji smo pokrenuli pre godinu dana, a koji se bavi pružanjem prve pomoći kod srčanog zastoja.

Porast kardiovaskularnih oboljenja i srčani zastoj, kao jedan od ozbiljnih problema u društvu, zahtevaju sistematičan pristup. Mere prve pomoći kod srčanog zastoja koje su primenjene na brz i kvalitetan način u velikoj meri smanjuju stopu smrtnosti i stepen komplikacija, te je iz tog razloga potrebno uraditi što širi obuhvat edukacije građana, kako o brizi o sopstvenom zdravlju, tako i o merama i tehnikama koje je potrebno primeniti u slučaju srčanog zastoja. Primeri iz života nam ukazuju da od srčanog zastoja umiru i mlađe osobe, te smo zato kao ciljnu grupu odabrali učitelje, nastavnike i profesore srednjih i osnovnih škola. Bez obzira na razvoj urgentne medicine i novih tehnologija, kompresije grudnog koša i veštačko disanje u srčanom zastoju su nezaobilazna karika u lancu spasavanja i zato je potrebno da što veći broj građana Novog Sada bude osposobljen za primenu ovih veština i tehnika.

Kroz ovaj projekat kandidati bi trebalo da usvoje znanja o isporuci pravilnih i kvalitetnih kompresija grudnog koša i pružanju pravilnog udisaja, o bočnom položaju, šta i koliko znači za osobu koja je bez svesti, a diše, na koji način razgovarati sa operaterima stručnih spasilačkih službi. Jedan procenat

građana Novog Sada ne zna brojeve telefona spasilačkih službi, a jedan broj građana ne ume da vodi komunikaciju pri pozivanju Službe hitne medicinske pomoći. Primenom ovih mera prve pomoći kod srčanog zastoja, kupujemo vreme za unesrećenog i u velikoj meri olakšavamo rad stručnih spasilačkih ekipa, a samim tim i podižemo procenat uspešnosti kardio pulmonalne reanimacije (kompresija grudnog koša i veštačko disanje). M

Moramo uticati na lanac spasavanja, tako što ćemo svaku kariku ponaosob edukovati i vežbati. Koliko je svaka karika jaka, toliko je jak i lanac spasavanja.

Obuka se izvodi u grupama sa po 20 kandidata, u trajanju od 3 školska časa, nakon čega sledi aktivna diskusija između predavača i učesnika obuke kroz pitanja i odgovore. Na kraju obuke se radi test od 20 pitanja.

U izvođenju obuke, koja je koncipirana na praktičnom vežbanju (2 časa), demonstraciji i predavanju (1 čas) učestvuje jedan lekar specijalista opšte medicine i 2 instruktora/predavača koji poseduju licence Ministarstva zdravlja Republike Srbije za izvođenje obuke iz prve pomoći.

Opšti cilj projekta jeste:

- Smanjiti stopu smrtnosti i stepen komplikacija kod srčanog zastoja
- Prva pomoć u zadesnim stanjima

Pojedinačni ciljevi:

- Bezbedan pristup unesrećenom
- Prepoznati srčani zastoj
- Procena svesti i disanja
- Primena kvalitetnih kompresija grudnog koša
- Izvođenje pravilnog veštačkog disanja
- Poziv Službi hitne medicinske pomoći
- Postavljanje unesrećenog u bočni položaj

Planiramo da kroz ovaj vid obuke prođe 160 učitelja, nastavnika i profesora